

MATURITA 2010

Usmernenie k prihlasovaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením na MS

Žiaci so zdravotným znevýhodnením môžu mať podľa § 4 ods. 3 vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách upravené podmienky na vykonanie maturitnej skúšky.

Podľa upravených podmienok môže maturovať:

- a) žiak špeciálnej školy,
- b) žiak špeciálnej triedy,
- c) žiak so zdravotným znevýhodnením v triede strednej školy vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) spolu s ostatnými žiakmi.

Individuálny vzdelávací program je podľa § 11 ods. 10 zákona č. 245/2008 Z. z. súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý je individuálne integrovaný/individuálne začlenený v bežnej triede strednej školy. Účelom IVP je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho ŠVVP.

Prihlasovanie žiakov na maturitnú skúšku a žiadosť o úpravu maturitnej skúšky

Žiak posledného ročníka strednej školy do 30. septembra písomne oznámi triednemu učiteľovi predmety (v cudzom jazyku aj úroveň), ktoré si na maturitnú skúšku zvolil, a zároveň v prílohe oznámi spôsob vykonania maturitnej skúšky (§ 75 ods. 1 a 2 zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Písomné oznámenie (príloha) obsahuje osobné údaje uchádzača, požadované úpravy, odborný posudok toho odborníka, ktorý má vo svojej odbornej starostlivosti žiaka so zdravotným znevýhodnením – lekára alebo špeciálneho pedagóga alebo psychológa (§ 14 ods. 10 vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách). Odborný posudok má platnosť najviac dva roky tzn., že posudok môže byť vystavený odborníkom už v 3. ročníku.

Návrh na úpravu podmienok na vykonanie MS žiaka so ZZ je spoločná práca triedneho učiteľa, učiteľa daného predmetu, špeciálneho pedagóga a žiaka. Oznámenie o úprave maturitnej skúšky prekonzultuje riaditeľ školy s vyučujúcimi žiaka a rozhodnutie oznámi žiakovi.

Pri zaradovaní žiaka do skupiny a pri úpravách podmienok pre vykonanie maturitnej skúšky je rozhodujúce, ako sa so žiakom pracovalo v priebehu štúdia na strednej škole. Hlavným kritériom pre zaradenie do skupiny sú funkčné dôsledky – tzn. konkrétne následky postihnutia, ochorenia alebo iného znevýhodnenia na činnosť žiaka. Pri rovnakom postihnutí nemusia byť funkčné dôsledky zdravotného znevýhodnenia rovnaké.

K bodu 1

Prosíme, používať kód školy pri písomnom i telefonickom styku.

K bodu 2

Názov školy a adresa.

K bodu 3

Kódom žiaka je jeho rodné číslo.

K bodu 4

Označte druh zdravotného znevýhodnenia.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením, na ktorých sa vzťahujú úpravy testov, sú žiaci:

- a) so sluchovým postihnutím (SP),
- b) so zrakovým postihnutím (ZP),
- c) s telesným postihnutím (TP),
- d) chorí a zdravotne oslabení (CH a ZO),
- e) s vývinovými poruchami učenia (VPU),
- f) s poruchami aktivity a pozornosti (PA a P),
- g) s poruchami správania (PS),
- h) s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS),
- i) s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (AUT),
- j) s viacnásobným postihnutím (VIAC).

U žiaka s viacnásobným postihnutím vymenujte všetky postihnutia a označte primárne.

K bodu 5

Žiaci sa do skupín zaraďujú podľa miery funkčného obmedzenia pri práci s testom, nie podľa stupňa postihnutia z lekárskeho hľadiska.

Napr. imobilný žiak (pomôcka – vozík), ktorý je bez postihnutia horných končatín a nemá iné postihnutie, môže byť zaradený do 1.skupiny, prípadne nebude potrebovať žiadne úpravy. Pri zaraďovaní žiaka do skupiny a pri úpravách podmienok pre vykonanie maturitnej skúšky je dôležité a rozhodujúce, ako sa so žiakom pracovalo v priebehu štúdia na strednej škole.

1. skupina – žiaci s ľahkým stupňom obmedzenia

Žiaci zaradení do 1. skupiny pracujú s testami identickými s testami pre intaktných žiakov. Riešenie úloh zapisujú do odpovedových hárkov. Majú predĺžený čas na vypracovanie úloh podľa druhu postihnutia.

2. skupina – žiaci so stredným stupňom obmedzenia

Žiaci zaradení do 2. skupiny pracujú s upravenými testami, riešenia úloh zapisujú na vyznačené miesto priamo v teste. Majú predĺžený čas na vypracovanie úloh podľa druhu postihnutia. Žiaci môžu využiť pomoc asistenta, tlmočníka posunkovej reči.

3. skupina – žiaci s ťažkým stupňom obmedzenia

Žiak zaradený do 3. skupiny je schopný absolvovať maturitnú skúšku alebo jej časť náhradným spôsobom, to znamená inou formou ako písomnou, prípadne potrebuje špecifické úpravy. Zaradenie do 3. skupiny neznamená, že sa vynechá niektorá časť predmetu alebo predmet celý. Znamená vytvorenie optimálnych podmienok pre úspešné zvládnutie maturitnej skúšky. Do 3. skupiny sa spravidla zaraďujú žiaci s ťažkým viacnásobným postihnutím.

Na náhradnom spôsobe sa dohodnú žiak, riaditeľ, vyučujúci žiaka a odborník, ktorý má žiaka v odbornej starostlivosti. Náhradný spôsob konzultuje riaditeľ s príslušným zamestnancom Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM).

K bodu 6

Rušia sa úrovne vo všetkých maturitných predmetoch okrem cudzích jazykov.

V prípade, že žiak so SP a VPU bude konať len ÚFIČ z cudzieho jazyka, uvedie sa táto skutočnosť vo formulári.

K bodu 7

Do žiadosti sa uvedú len tie úpravy, ktoré žiak skutočne potrebuje.

Napr.: žiak so zrakovým postihnutím zaradený do 2. skupiny potrebuje zväčšené písmo. Vo vyhláške sú uvedené príklady, do formulára sa uvedie veľkosť písma, ktorú žiak používa. V 2. skupine sú uvedené úpravy podľa druhu postihnutia.

Poznámka:

- Žiak by mal mať pri maturitnej skúške také úpravy, aké mal v priebehu štúdia. Napr. ak žiak so ZP v priebehu štúdia nepoužíval bodové písmo, úprava testu do bodového písma na maturitnej skúške by bola pre neho skôr handicapom ako pomocou.
- V prípade žiaka s TP, ktorý má postihnutú motoriku horných končatín, navrhujeme využiť pomoc asistenta, čím predídeme vyčerpanosti žiaka.

Tabuľka 1 Stručný prehľad úprav pre jednotlivé druhy postihnutia a skupiny

druh zdravotného znevýhodnenia	skupina podľa stupňa funkčného obmedzenia		
	1. skupina ľahký stupeň	2. skupina stredný stupeň	3. skupina ťažký stupeň
sluchové postihnutie	predĺžený čas max. o 50 %	predĺžený čas max. o 75 % úprava testu tlmočník posunkovej reči	iná forma ako písomná špecifické úpravy
zrakové postihnutie	predĺžený čas max. o 75 %	predĺžený čas max. o 100 % úprava testu asistent	iná forma ako písomná špecifické úpravy
telesné postihnutie	predĺžený čas max. o 75 %	predĺžený čas max. o 100 % úprava testu asistent	iná forma ako písomná špecifické úpravy
chorí a zdravotne oslabení	predĺžený čas max. o 25%	predĺžený čas max. o 75 % úprava testu	
vývinové poruchy učenia	predĺžený čas max. o 50%	predĺžený čas max. o 50 % úprava testu	
poruchy aktivity a pozornosti	predĺžený čas max. o 25%	predĺžený čas max. o 50 % úprava testu	
poruchy správania	predĺžený čas max. o 25%	predĺžený čas max. o 50 %	
narušená komunik. schopnosť	predĺžený čas max. o 25 %	predĺžený čas max. o 50 % úprava testu	
autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy	úprava podľa odporúčania špeciálneho pedagóga		

K bodu 8

Uvediete osobu, s ktorou je možné konzultovať úpravy testov.

Ústna forma internej časti maturitnej skúšky

ÚFIČ je v kompetencii školy. Pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou je potrebné vytvoriť pokojné pracovné prostredie. Dôležité je vytvorenie optimálnych podmienok pre vykonanie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ). Písomná príprava na ÚFIČ môže byť použitá ako odpoveď. U žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou sa nehodnotí výslovnosť, intonácia a jazyková správnosť vo všetkých predmetoch ústnej skúšky.

Úpravy v legislatíve, ktoré sa vzťahujú na žiakov so ZZ

V nasledujúcom prehľade upozorňujeme na úpravy pre žiakov so ZZ, ktoré prináša **vyhláška č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách.**

▪ § 5 ods. 3

„Žiak s vývinovými poruchami učenia alebo žiak so sluchovým postihnutím môže konať maturitnú skúšku len z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky z predmetov anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk a taliansky jazyk.“

Poznámka:

Žiak si vyberie, či bude konať maturitnú skúšku z cudzieho jazyka celú, tzn. externú časť, písomnú formu internej časti a ústnu formu internej časti, alebo bude konať len ústnu formu internej časti.

Žiakom so sluchovým postihnutím a žiakom s vývinovými poruchami učenia, ktorí sa chcú uchádzať o štúdium na vysokej škole, **odporúčame, aby si zistili podmienky prijatia na VŠ**, a potom sa rozhodli, či vykonajú maturitnú skúšku len z ústnej formy internej časti.

▪ § 14 Úpravy maturitnej skúšky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

▪ § 17 ods. (2)

Žiak so sluchovým postihnutím si môže v príslušnom školskom roku do 30. septembra 2010 namiesto predmetu cudzí jazyk zvoliť jeden z predmetov matematika alebo náuka o spoločnosti, alebo občianska náuka.

▪ Príloha II. ČASŤ **PODROBNOSTI O SPÔSOBE KONANIA EXTERNEJ ČASTI A PÍ SOMNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY**

Úpravy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením:

Test z cudzieho jazyka pre žiakov so sluchovým postihnutím nebude obsahovať úlohy na počúvanie s porozumením.

▪ Príloha III. ČASŤ **PODROBNOSTI O SPÔSOBE KONANIA A OBSAHU ÚSTNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY**

▪ Príloha V. ČASŤ **ÚPRAVY MATURITNEJ SKÚŠKY PRE ŽIAKOV S JEDNOTLIVÝMI DRUHMI POSTIHNUŤIA**

Ďakujeme za spoluprácu pri príprave MS 2010

PhDr. Janka Mikulášová
Oddelenie projektovania a uskutočňovania
meraní vo vyššom sekundárnom vzdelávaní
Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
Pluhová 8
831 03 Bratislava

tel.: 02/49 276 184
fax: 02/49 276 195 - dopísať meno Mikulášová
e-mail: janka.mikulasova@nucem.sk
maturitasvvp@nucem.sk